

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 690/2014-54

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. marca 2015 v senáte zloženom z predsedu Rudolfa Tkáčika, zo sudkyne Jany Baricovej a sudcu Ľubomíra Dobríka vo veci sťažnosti [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátom Mgr. Tomášom Bašticom, Advokátska kancelária, Miletičova 1, Bratislava, pre namietané porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 486/1992 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] a [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 486/1992 p o r u š e n é b o l i .

2. Mgr. [REDACTED] a [REDACTED] priznáva finančné zadosťučinenie každej v sume 8 000 € (slovom osemtisíc eur), ktoré je im Okresný súd Žilina p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Okresný súd Žilina je p o v i n n ý uhradiť [REDACTED] a [REDACTED] trovy právneho zastúpenia v sume 432,30 € (slovom štyristotridsaťdva eur a tridsať centov), na účet ich právneho zástupcu Mgr. Tomáša Bašticu, Advokátska kancelária, Miletičova 1, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 690/2014-26 z 25. novembra 2014 prijal na ďalšie konanie sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľky“), v ktorej namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 486/1992.

Sťažovateľky sú navrhovateľkami v konaní o vydanie nehnuteľnosti, ktoré začalo ich návrhom doručeným okresnému súdu 23. marca 1992 a už takmer 23 rokov je vedené pod sp. zn. 13 C 486/1992. Sťažovateľky prostredníctvom sťažnosti v zmysle § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004. Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) doručenej súdu 7. augusta 2007

a následne aj podaním na ústavnom súde namietali neprimeranú dĺžku konania. Ústavný súd uznesením sp. zn. I. ÚS 301/08 z 18. septembra 2008 odmietol sťažnosť sťažovateľiek, keďže v danom období nemohol okresný súd pre obligatórne prerušenie konania vo veci konať, a tiež z dôvodu oneskoreného podania sťažnosti.

Vecou sp. zn. 13 C 486/1992 sa ústavný súd zaoberal aj na základe podania sťažnosti niektorých odporcov, resp. právnych nástupcov odporcov v konaní. Nálezom sp. zn. III. ÚS 319/2011 zo 4. októbra 2011 a tiež nálezom sp. zn. IV. ÚS 432/2012 zo 14. februára 2013 vyslovil, že v uvedenom konaní dochádza k porušovaniu práv sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Okresnému súdu bolo nálezom sp. zn. III. ÚS 319/2011 uložené konať vo veci sp. zn. 13 C 486/1992 bez zbytočných prieťahov.

Napriek uvedeným nálezom ústavného súdu vec nie je právoplatne ukončená, pričom od posledného nálezu ústavného súdu uplynul v čase podania ústavnej sťažnosti viac ako 1 rok a osem mesiacov. K stavu konania okresného súdu v tomto období sťažovateľky uvádzajú:

„Ústavný súd SR ďalším nálezom sp. zn. IV. ÚS 432/2012 zo dňa 14.2.2013 rozhodol tak, že: základné právo niektorých odporcov I. S., JUDr. J. S., L. V. a V. S. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 486/1992 porušené bolo.

Naším podaním zo dňa 20.6.2013 sme na výzvu Okresného súdu zo dňa 3.6.2013 zaujali stanovisko k znaleckému posudku č. 2013-038 zo dňa 15.5.2013. ktorý bol vypracovaný súdom ustanoveným znalcom [REDAKOVANÉ].

Ďalší termín pojednávania určený na deň 17.10.2013 bol zrušený z dôvodu úmrtia odporcu v rade 8a/.

Podaním zo dňa 11.11.2013 sme sa obrátili na predsedu Okresného súdu so sťažnosťou na postup súdu v konaní podľa § 62 ods. 1 zák. č. 757/2004 Z. z., ktorou sme namietali porušenie práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov...

Ostatné pojednávanie sa uskutočnilo dňa 11.3.2014. Na tomto pojednávaní boli vykonané úkony podľa § 118 ods. 1 a 2 O. s. p., bolo oboznámené, ktoré skutočnosti ostávajú v konaní sporné, tiež boli oboznámené výsledky prípravy samosudcu na pojednávanie, priebeh doterajšieho konania a právni zástupcovia účastníkov konania, ako aj odporkyňa v rade I/ predniesli svoje prednesy. Pojednávanie bolo opäť odročené na neurčito za účelom pokračovania v konaní v zmysle návrhov na dokazovanie s tým, že súd zvažuje výsluch súdom ustanoveného znalca [REDAKOVANÉ] a tiež výsluch súdom ustanoveného znalca [REDAKOVANÉ]. Okresnému súdu však nič nebránilo, aby znalcov predvolal a ich výsluch uskutočnil už na tomto pojednávaní. Uvedeným postupom súdu opäť vznikli ďalšie prieťahy v konaní zo subjektívnych dôvodov, a to pre zlú organizáciu práce sudcu...

Naším podaním zo dňa 16.5.2014 sme na základe výzvy Okresného súdu zo dňa 5.5.2014, nám doručenej dňa 13.5.2014, formulovali otázky, o ktoré je ešte potrebné doplniť znalecké dokazovanie na zodpovedanie otázky protiprávneho zvýhodnenia osoby nadobúdateľa v zmysle § 4 ods. 2 zák. č. 87/1991 Zb. V tomto smere zdôrazňujeme, že my už od začiatku označeného súdneho konania navrhujeme, aby bolo za uvedeným účelom nariadené znalecké dokazovanie.

Uznesením č. k. 13C 486/1992 - 1031 zo dňa 11.9.2014 Okresný súd rozhodol o nariadení kontrolného znaleckého dokazovania znaleckým ústavom: Stavebná fakulta Slovenskej technickej univerzity v Bratislave. Pritom Okresný súd rozhodol o nariadení kontrolného znaleckého dokazovania bez toho, aby najskôr na pojednávaní vypočul súdom ustanoveného znalca a odstránil tak prípadné pochybnosti o správnosti už vypracovaného znaleckého posudku. Uvedeným postupom Okresného súdu opäť vznikli ďalšie prieťahy v konaní zo subjektívnych dôvodov, a to pre zlú organizáciu práce sudcu...

Sme presvedčené o tom, že dvadsaťdvaročná dĺžka konania sa už dotkla samotnej podstaty súdnej ochrany, keďže zbytočnými prieťahmi sa popiera jeho vlastná spravodlivosť (denegatio iustitiae), nakoľko pretrvávanie stavu právnej neistoty účastníka civilného konania sa môže v konečnom dôsledku prejaviť ako odmietnutie výkonu spravodlivosti, ktorej garantmi sú práve súdy (I. ÚS 63/00).“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľky navrhujú, aby ústavný súd vo veci ich sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 13C 486/1992 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 13C 486/1992 prikazuje konať bez zbytočných prieťahov.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 20.000,-EUR (slovom dvadsaťtisíc eur), ktoré je Okresný súd Žilina povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. [REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 20.000,-EUR (slovom dvadsaťtisíc eur), ktoré je Okresný súd Žilina povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Okresný súd Žilina je povinný sťažovateľkám uhradiť trovy konania, tak ako budú vyčíslené, a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti podaním sp. zn. Spr S/510/2014 doručeným ústavnému súdu 10. februára 2015. Podpredsedníčka okresného súdu v ňom žiadala zohľadniť najmä nedostatočné personálne obsadenie súdu, ako aj zložitosť veci a počet účastníkov konania. Zároveň uviedla, že spis sa toho času nenachádza na okresnom súde, keďže bol zaslaný znaleckému ústavu na kontrolné znalecké posúdenie. K vyjadreniu bolo pripojené aj stanovisko sudcu, v ktorom sudkyňa konajúca vo veci k súčasnému stavu konania uviedla:

„Po návrate spisu z ÚS SR v mesiaci október bolo na deň 17.10.2013 nariadené ďalšie pojednávanie, avšak zomrel odporca v rade 8a/. Po zistení okruhu dedičov bolo na deň 11.03.2014 nariadené pojednávanie a na základe jeho výsledkov je vec v štádiu nariadenia dvoch kontrolných znaleckých dokazovaní. Skorší termín nebolo možné určiť, nakoľko už boli všetky obsadené, je potrebné si uvedomiť, že pojednávania sa musia

nariaďovať s dostatočným časovým predstihom, minimálne mesiac pred určeným termínom z dôvodu, aby sa bolo doručenie predvolania riadne vykázané a zachovaná lehota na prípravu pre účastníkov konania a PZ.

Právni zástupcovia procesných strán na pojednávaní dňa 11.03.2014 žiadali súd, aby mohli formulovať otázky na znalecké dokazovanie, žiadali lehotu 20 dní. V poskytnutej lehote ani jeden z právnych zástupcov otázky na znalca súdu nepredložil, preto boli právni zástupcovia ([REDACTED]), urgovaní súdom výzvou zo dňa 05.05.2014. Následne odporcovia doručili súdu expertízny posudok [REDACTED] [REDACTED], ktorého závery značne spochybnili závery súdom ustanoveného znalca [REDACTED] [REDACTED] v meritórnej otázke a síce v otázke rozostavanosti predmetnej stavby, teda v otázke či sa predmetná stavba môže považovať za vec v právnom zmysle so zameraním sa na všetky prvky dlhodobej životnosti, realizované ku dňu 01.01.1948.

Na základe tohto expertízneho posudku, súd teda musel posúdiť, či je potrebné opätovne vykonať znalecké dokazovanie na uvedenú otázku, resp. či má nariadiť kontrolné znalecké dokazovanie za účelom preukázania nadobudnutia sporných nehnuteľností v rozpore s vtedy platnými právnymi predpismi, resp. protiprávneho zvýhodnenia nadobúdateľa v zmysle ust. § 4 ods.2 zákona o mimosúdnych rehabilitáciách alebo je nutné nariadiť kontrolné znalecké dokazovanie na otázku stupňa rozostavanosti predmetnej stavby ku dňu 01.01.1948.

Táto otázka si vyžadovala ďalšie náročné štúdium, zabezpečenie literatúry, konzultácie a podobne, nakoľko sa nejedná o znalecké dokazovanie napr. na otázku pravosti podpisu osoby, kde súd formuluje jedinú jednu jednoduchú až primitívnu otázku.

Po náročnom štúdiu som rozhodla, že základnú otázku, od ktorej v plnom rozsahu závisí rozhodnutie súdu vo veci samej, a síce otázku či sa predmetná stavba môže považovať za vec v právnom zmysle so zameraním sa na všetky prvky dlhodobej životnosti, realizované ku dňu 01.01.1948, súdom opakovane ustanovovaní znalci nevyriešili bezpečne resp. nevyriešili vôbec tak, aby ich závery mohli byť podkladom pre rozhodnutie súdu vo veci samej. Preto súd uznesením č. k. 13C 486/1992-1031 zo dňa 11.09.2014 nariadil kontrolné znalecké dokazovanie na danú otázku, za znalca ustanovil znalecký ústav : Stavebná fakulta Slovenskej technickej univerzity v Bratislave. Následne po PPL označeného uznesenia bol

súdny spis zaslaný ustanovenému znaleckému ústavu, kde sa nachádza aj v súčasnosti. Od znaleckého záveru sa bude odvíjať ďalší procesný postup súdu, nakoľko dokazovanie v civilnom procese sa chápe ako ucelený postup súdu a ďalších subjektov, v ktorom jednotlivé štádia na seba nadväzujú alebo sa aj prelínajú, avšak vždy v logicky usporiadanom poradí.“

Sťažovateľky sa k vyjadreniu okresného súdu, ako aj k uzneseniu o prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vyjadrili v podaní doručenom ústavnému súdu 3. marca 2015, v ktorom namietali najmä skutočnosť, že ústavný súd obmedzil obdobie, ktorým sa pri posudzovaní opodstatnenosti ich sťažnosti zaoberal. Zdôraznili, že v ich prípade nejde o opakovanú sťažnosť tých istých účastníkov. Vo svojom vyjadrení okrem iného uviedli:

„Z našej sťažnosti jednoznačne vyplýva, že porušenie nášho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a práva na prejednanie našej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru odôvodňujeme 1. celkovou dĺžkou označeného konania, ktoré trvá už viac ako 22 rokov, 2. nečinnosťou súdu v konaní, a 3. nesústredenou a neefektívnou činnosťou súdu v konaní od počiatku konania, ktorú považujeme za pravú príčinu vzniknutých prieťahov v konaní.

Naopak, z obsahu našej sťažnosti nemožno vyvodiť, že namietame porušenie našich základných práv postupom Okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 13C 486/1992 len v období po právoplatnosti nálezu Ústavného SR sp. zn. IV. ÚS 432/2012 zo 14. februára 2013.“

Podpredsedníčka okresného súdu, ako aj sťažovateľky vyjadrili súhlas s upustením od ústneho pojednávania vo veci prijatej sťažnosti. Ústavný súd preto so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na splnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (I. ÚS 10/98).

Povinnosťou súdov vyplývajúcou zo základného práva účastníkov súdneho konania na prerokovanie ich veci bez zbytočných prieťahov, v kontexte medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky garantovať účastníkom súdneho konania právo na prerokovanie ich veci v primeranej dobe (v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru), je zabezpečiť odstránenie stavu právnej neistoty osoby domáhajúcej sa rozhodnutia štátneho orgánu v primeranej dobe (III. ÚS 111/04, III. ÚS 11/05).

Otázku existencie zbytočných prieťahov v konaní, a tým aj porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, skúma ústavný súd vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa právnej a faktickej zložitosti veci, podľa správania účastníkov konania a spôsobu, akým v konaní postupoval súd (II. ÚS 74/97). Tieto tri kritériá zohľadňuje pri namietaní porušenia práva na prerokovanie veci súdom v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj Európsky súd (III. ÚS 111/02, III. ÚS 29/03).

1. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť a povahu veci, ústavný súd poukazuje na svoje rozhodnutia sp. zn. III. ÚS 319/2011 zo 4. októbra 2011 a sp. zn. IV. ÚS 432/2012 zo 14. februára 2013, v ktorých konštatoval právnu aj faktickú zložitosť konania. Opakovane však uvádza, že tieto skutočnosti nemôžu ospravedlniť takmer 23-ročnú dĺžku napadnutého konania.

2. Správanie sťažovateľiek ako účastníčok konania je druhým kritériom, podľa ktorého ústavný súd posudzuje, či v konaní vedenom okresným súdom došlo k zbytočným prieťahom. Ústavný súd z predchádzajúcich nálezov a vyjadrenia okresného súdu, ako ani z podania sťažovateľiek nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by mali byť zohľadnené na ťarchu sťažovateľiek.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 486/1992. Keďže v predchádzajúcich nálezoch ústavného súdu sa nachádza analýza postupu okresného súdu s konštatovaním jednotlivých období nečinnosti, ako aj s poukázaním na nesústredenú a neefektívnu činnosť okresného súdu v uvedenom konaní, obmedzil sa ústavný súd už len na postup okresného súdu v období po právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 432/2012 zo 14. februára 2013. Ústavný súd konštatuje, že i napriek tomu, že v predmetnej veci boli vydané už dva nálezy ústavného súdu a okresný súd mal prikázané vo veci konať bez zbytočných prieťahov, vykonával jednotlivé úkony so značným časovým odstupom a pojednávanie vo veci sa uskutočnilo až 11. marca 2014, viac ako po jednom roku od nálezov ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 432/2012 zo 14. februára 2013, napriek tomu, že okresný súd mal

k predmetnej veci pristúpiť so zvýšenou starostlivosťou a mal jej venovať väčšiu pozornosť. V súčasnom období je vec v štádiu kontrolného znaleckého dokazovania, t. j. skutkový stav veci nie ustálený ani po viac ako dvadsiatich dvoch rokoch od začatia konania.

Ústavný súd nemohol akceptovať obranu okresného súdu, ktorá spočívala v poukázaní na nedostatočné personálne obsadenie súdu. Podľa podpredsedníčky okresného súdu táto situácia nespôsobuje ujmu len účastníkom konania, ale je aj na úkor samotných sudcov, *„ktorí na úkor svojho zdravia a voľného času sa snažia konať tak, aby nedochádzalo k prieťahom v konaní, resp. ich minimalizovať, pričom na túto situáciu už opakovane poukazujeme na príslušných orgánoch“*. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že ústavný súd pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľiek na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 127/04, II. ÚS 311/06) nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prieťahy v súdnom konaní.

Ústavný súd preto vzhľadom na povahu veci rozhodol, že v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 13 C 486/1992 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľiek podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

Napriek tomuto zisteniu ústavný súd v zhode so svojou judikatúrou (III. ÚS 158/07, III. ÚS 74/2010) neprikázal okresnému súdu, aby vo veci konal, pretože táto povinnosť mu už bola uložená nálezom sp. zn. III. ÚS 319/2011 zo 4. októbra 2011.

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa ustanovenia § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Sťažovateľky výšku požadovanej sumy odôvodnili, že ju požadujú ako „... satisfakciu za to, že súd, ktorý by mal dbať o to, aby ochrana všetkých účastníkov v konaní bola rýchla a účinná takto nekoná, čím u nás pretrváva pocit právnej neistoty. Intenzita porušenia namietaného práva spôsobená tak dlhodobými prieťahmi v konaní sa podľa nášho názoru rovná odmietaniu spravodlivosti.“. Porušenie práva je podľa nich zvýraznené aj tým, že sa koná o ich reštitučnom návrhu a zdĺhavý spor takto vnímajú ako „novú osobnú a rodinnú krivdu, z ktorej oprávnene viníme štát“.

Sťažovateľky žiadali priznať primerané finančné zadosťučinenie každej z nich po 20 000 €. Keďže vo vzťahu k sťažovateľkám ústavný súd konštatoval prvýkrát porušenie ich základných práv podľa čl. 48 ods. 2 a čl. 6 ods. 1 dohovoru, zohľadnil ich takmer 23 rokov trvajúci stav právnej neistoty, ako aj ďalšie okolnosti prípadu a priznal im primerané finančné zadosťučinenie v sume každej po 8 000 € (bod 2 výroku nálezu).

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Právny zástupca sťažovateľiek si uplatnil nárok na náhradu trov v sume 432,30 € za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2014 (za prevzatie a prípravu zastúpenia a za podanú ústavnú sťažnosť v sume 134 € za jeden úkon právnej

služby a režijný paušál 2 x 8,04 €) a za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2015 (za vyjadrenie z 3. marca 2015 v sume 139, 83 € a režijný paušál 8,39 €).

Ústavný súd priznal sťažovateľkám trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia podľa § 11 ods. 3 v spojení s § 1 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) podľa ktorého je odmena advokáta (základná tarifa) v konaní pred ústavným súdom za jeden úkon právnej služby 1/6 z výpočtového základu. Za dva úkony vykonané v roku 2014 a režijný paušál prináleží v zmysle uvedenej vyhlášky sťažovateľkám suma 284,08 € a za jeden právny úkon vykonaný v roku 2015 a režijný paušál suma 148,22 €, celkom 432,30 €. Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľiek (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia (bod 3 výroku nálezu).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. marca 2015